

DFØ-notat
februar 2024

Innbyggerundersøkelsen 2024

Gjennomføring og metode

Innhold

1 Om notatet	2
2 Om utvalget	3
2.1 Følg brev	5
2.2 Utfordringer med årets surveyrunde	5
3. Om 2023-rundens innhold	7
3.1 Offisiell statistikk	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3.2 Spørreskjema og hovedfokus.....	7
3.3 Videreutvikling av samarbeid med OECD	7
3.4 Nye spørsmål i 2023.....	11
3.5 Endrede spørsmålsformuleringer	13
3.6 Slettede spørsmål siden 2021-runden.....	15
4 Undersøkelsens representativitet	16
4.1 Vekting	16
4.2 Fordeling	16
4.3 Utdanning	18
4.4 Språk	18
4.5 Innvandringsstatus.....	19
4.6 Sysselsetting og arbeid.....	20
4.7 Inntekt.....	21
4.8 Funksjonsevne	22
4.9 Bosituasjon	23
4.10 Sosial kapital.....	23

1 Om notatet

Dette notatets formål er å presentere metodisk informasjon om innbyggerundersøkelsen 2024. Vi skal blant annet gå gjennom spørsmålsendringer siden 2021, sammensetningen av utvalget og en beskrivelse av undersøkelsens representativitet.

Årets undersøkelse er for første gang tredelt, hvor innbyggere svarer på én av tre ulike skjemaer. Videre er det også nytt at resultatene om tillit fra innbyggerundersøkelsen blir offisiell statistikk.¹

¹ <https://dfo.no/nyhetsarkiv/innbyggerundersokelsen-blir-offisiell-statistikk>

2 Om utvalget

Innbyggerundersøkelsen ble 3. oktober 2023 sendt ut til et forhåndsstratifisert, tilfeldig utvalg av Norges befolkning. 60 000 innbyggere som var trukket fra Folkeregisteret mottok undersøkelsen. Verian (tidligere Kantar Public) har stått for datainnsamlingen. Datainnsamlingen ble avsluttet 12. desember 2023, og varte dermed i litt over to måneder.

Det er kjent at noen grupper i befolkningen er mindre tilbøyelige enn andre til å svare på spørreundersøkelser. I innbyggerundersøkelsen har vi sett at svarprosenten er lavere blant de unge enn hos de eldre. Forhåndsstratifisering innebærer at vi på forhånd deler inn befolkningen i aldersgrupper, og at vi tar med en uproporsjonalt høy andel unge respondenter i bruttoutvalget. Dette er en måte å sikre at vi dermed får tilstrekkelig antall unge respondenter i det endelige utvalget.

Alle personer over 75 år i utvalget, sammen med de som har reservert seg mot digital utsending, fikk tilsendt undersøkelsen via skjema i posten. Bakgrunnen for dette beskrives i Verians dokumentasjonsrapport, som kan lastes ned på DFØ sin nettside. Resten av utvalget fikk invitasjon per e-post. Totalt ble det sendt ut 51 353 webinvitasjoner og 8 647 postale invitasjoner. Bruttoutvalget fordeler seg likt med befolkningen for øvrig på kjønn, alder og bosted i landet.

Både postale og digitale påminnelser ble videre sendt ut i et forsøk på å øke svarprosenten. En felles påminnelsesrunde ble gjennomført for hele utvalget, i tillegg til to ekstra runder for det digitale utvalget. En SMS-påminnelse til respondenter under 30 år i det digitale utvalget ble gjort avslutningsvis 17. november.

Utsending	Digital	Analog
Første invitasjon digital	3. oktober	
Første invitasjon postal		9. oktober
Første digitale påminnelse (postkort)	16. oktober	
Første postalpåminnelse (postkort)		9. november
Andre digitale påminnelse	22. oktober	
Tredje digitale påminnelse (SMS og epost)	31. oktober	

SMS-påminnelse til digitalt utvalg med respondenter under 30 år	17. november	
---	--------------	--

2023-runden av innbyggerundersøkelsen resulterte i 8 599 svar. Av dem er 6 470 besvart digitalt og 2 129 via postale skjema. Det utgjør en svarprosent på 14,3. Svarene fordeler seg relativt likt på de tre spørreskjemaene. 3 047 respondenter på skjema 1 «Å bo i kommunen», 2845 på skjema 2 «Å bo i Norge», og 2 707 respondenter på skjema 3 «Tillit».

Utviklingen i svarprosent fra runde til runde kan ses i tabellen under:

2010	2013	2015	2017	2019	2021	2023
43 %	41 %	41 %	20 %	19 %	25 %	14 %

2.1 Følgebrev

Både den digitale og postale utsendingen inneholdt et følgebrev. Følgebrevet informerer om innbyggernes mulighet til å gi tilbakemeldinger på det offentlige tjenestetilbudet. Overskriften lyder «Bli med og forbedre de offentlige tjenestene!», og er ment motiverende for de som mottar undersøkelsen. Det nevnes også at 2023-runden fokuserer spesielt på innbyggeres tillit til myndighetene, og at alle besvarelser er viktige og unike for å forstå erfaringer i hele befolkningen. Videre skrives det at 60 000 nordmenn er invitert til å si sin mening.

Det postale følgebrevet informerte om at utfylt spørreskjema skulle returneres i ferdig frankert svarkonvolutt. Det var også trykt en lenke til spørreskjemaet på nett, dersom respondenten heller skulle ønske å svare der. Det digitale følgebrevet inneholdt en lignende lenke. Begge følgebrevene understreker at på nett kan skjemaet besvares på nynorsk, bokmål, samisk, engelsk eller polsk.

Avslutningsvis nevnes det at utvalget er trukket fra Folkeregisteret, og at deltakelse i undersøkelsen innebærer samtykke til behandling av personopplysninger. Ved spørsmål tilknyttet dette, fikk respondentene oppgitt ulike epostadresser for å komme i kontakt med DFØ. Slik sett hadde de også kontaktinformasjon for å kunne henvende seg ved generelle spørsmål om undersøkelsen.

2.2 Utfordringer med årets surveyrunde

Til tross for en økning på 20 000 personer i bruttoutvalget, har antall svar gått ned sammenlignet med innbyggerundersøkelsen i 2021. Årsakene til dette kan være flere, men en mulig forklaring er at folk generelt er skeptiske til invitasjoner sendt ut på e-post, grunnet en økning i antall svindelforsøk. Respondenter kan ha valgt å overse undersøkelsesinvitasjonen, fordi de har opplevd en usikkerhet tilknyttet e-postens legitimitet. Vi så også på alternative utsendingsmetoder for å unngå at innbyggerne trodde det var phishing (digital «fisking» etter sensitiv informasjon), men fant ingen gode alternativer innen fristen.

SSBs erfaringer fra Livskvalitetsundersøkelsen 2023 viste i den forbindelse en klar overvekt av svar fra respondenter som fikk invitasjon på Altinn, sammenlignet med de som fikk invitasjon på e-post.² Ulike utsendingsmetoder har trolig en effekt på antall svar.

² SSB 2023, Dokumentasjonsnotat, [Livskvalitetsundersøkelsen 2023 \(ssb.no\)](https://ssb.no/livskvalitetsundersokelsen-2023)

Ellers er det verdt å merke seg at det har vært en jevnt nedadgående svarprosent for alle spørreundersøkelser, både i Norge og internasjonalt.³ Riktig nok var svarprosenten i 2021 relativt høy. Det kan likevel være at den var «kunstig» høy i 2021, da pandemien gjorde at flere hadde tid til å svare på undersøkelser.

Utover å ha tilpasset invitasjonene med kommunenavn, og en spesiell invitasjon til de under 30, er det ikke brukt incentiver for å motivere respondentene til å svare på undersøkelsen.

³ SSB 2021, “Selection in Surveys”, https://www.ssb.no/en/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/selection-in-surveys/_/attachment/inline/08eea988-9d6a-4e43-968f-8a0b7826dd4f:de760b243d977b04db8f27395d035d9ca053f54c/DP971_web.pdf

3. Om 2023-rundens innhold

Dette kapitlet omhandler endringer fra innbyggerundersøkelsen 2021, og et overordnet bilde av hvilken tematikk de ulike spørreskjemaene har.

3.1 Spørreskjema og hovedfokus

Innbyggerundersøkelsen er skilt ut i tre ulike skjema som tar for seg hvert sitt nivå eller overordnede tematikk: «Å bo i Norge», «Å bo i kommunen» og «Tillit». Felles for skjemaene er bakgrunnsspørsmålene, som både inneholder individegenskaper og subjektive vurderinger, samt spørsmål om sosial og institusjonell tillit.

Hensikten bak det nasjonale skjemaet er å få respondentenes vurdering av hvordan det er å bo i Norge. De bes om å tenke på de muligheter og begrensninger de har som innbyggere i Norge. Her inngår vurderinger av statlige tjenester som sykehus, politiet, NAV og høyskoler/universiteter, samt tillit til nasjonale institusjoner.

Hovedfokuset i det lokale skjemaet er å kartlegge respondentenes vurdering av kommunale og fylkeskommunale tjenester, som barnehage, legevakt, sykehjem og brannvesen. Respondentene svarer også på grad av tilfredshet med mulighetene for å drive med kultur og idrett, og arbeid og utdanning i kommunen. En kvalitetsbedømmelse er inkludert for samferdsel, renovasjon og service fra kommunen.

Nytt av året er tillitsskjemaet, utformet i samarbeid med OECD, som beskrives i nærmere detalj i 3.3. Skjemaet favner både sosial tillit og institusjonell tillit. Respondentens politiske deltakelse, faktorer som påvirker tilliten deres, og spørsmål om bærekraftprioriteringer i Norge er også med.

Samtlige tre skjemaer inneholder spørsmål som er *offisiell statistikk*.

3.2 Offisiell statistikk

For første gang er deler av innbyggerundersøkelsen tatt inn i Nasjonalt program for offisiell statistikk. I perioden 2024-2027 skal DFØ formidle statistikk om tillit til offentlige institusjoner.⁴

⁴ SSB 2024, «Nasjonalt program for offisiell statistikk 2024–2027», URL: https://www.ssb.no/omssb/nasjonalt-program-for-offisiell-statistikk/statistikkprogrammets-omfang-og-innhold/_attachment/inline/9c8f4391-e951-44b0-b33b-40d78b3d9b9b:997f7fa9a2dcf1a6e97e6a1c47fdace26aad5086/Nasjonalt%20statistikkprogram%202024-2027.pdf

Tillit defineres i den sammenheng som en persons tro på at andre mennesker og institusjoner vil oppføre seg på en god måte. Spørsmålene om tillit, som er offisiell statistikk, følger internasjonal metodepraksis og er basert på OECD sitt Trust Survey-arbeid med å måle tillit.⁵

Den offisielle statistikken skal ha allmenn interesse, dekke brede brukerbehov og bidra til allmenn folkeopplysning. Videre skal den understøtte analyse, forskning, beslutningstaking og generell samfunnsdebatt.

Det stilles krav til at offisiell statistikk ikke skal være tilgjengelig for enkelte grupper før den er fullt tilgjengelig for hele offentligheten. Et sentralt prinsipp for å ivareta dette er at publiseringsdatoer kunngjøres i forkant, sammen med informasjon om kildemateriale og bruk av åpne nettsider. Interne i DFØ og Verian (tidligere Kantar Public) får imidlertid se tillitstallene før publisering. Verian har stått for datainnsamlingen i undersøkelsen, og har tilgang til tallene gjennom en databehandleravtale. OECD sin status som samarbeidspartner i undersøkelsen gir også dem tilgang på dataene før de offentliggjøres, gjennom en skriftlig avtale. Både resultater og de aktuelle datafilene fra innbyggerundersøkelsen 2023, er sammen med dette metodenotatet publisert lett tilgjengelig på DFØ sin nettside.

Videre er det sentralt at statistikken gjengir informasjon om aktuelle samfunnsforhold, som skal være relevant, sammenlignbar og sammenhengende. Dette kommer blant annet til uttrykk ved at alle EFTA og EU-land må holde seg innenfor “Retningslinjer for europeisk statistikk”.⁶

Følgende spørsmål i innbyggerundersøkelsen 2023 er offisiell statistikk:

Spørsmålsformulering	Finnes i hvilket skjema?
Vil du stort sett si at folk flest er til å stole på, eller at en ikke kan være for forsiktig når en har med andre å gjøre?	Alle (Å bo i Norge», Å bo i kommunen og Tillit)
Hvor stor eller liten tillit har du til de følgende institusjonene? - Regjeringen - Kommunestyre/byråd - Stortinget - De politiske partiene - Den offentlige forvaltningen - Politiet - Domstolene	Alle (Å bo i Norge, Å bo i kommunen og Tillit)

⁵ OECD 2021, «Survey design and technical documentation supporting the 2021 OECD Survey on Drivers of Trust in Government Institutions», URL: [6f6093c5-en.pdf \(oecd-ilibrary.org\)](https://oecd-ilibrary.org/publications/6f6093c5-en.pdf)

⁶ [Retningslinjer for europeisk statistikk – SSB](#)

- Nyhetsmediene - Bankene	
Hvis en fremstående politiker får tilbud om en godt betalt jobb i næringslivet i bytte mot en politisk tjeneste, hvor sannsynlig er det at hen tar imot jobben?	Tillit
Hvis mange klager på kvaliteten på en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at den blir forbedret?	Tillit
Hvis du deler personlige opplysninger med en offentlig myndighet, hvor sannsynlig er det at informasjonen kun benyttes til legitime formål?	Tillit
Hvis det skal fattes en beslutning som får betydning for området du bor i, hvor sannsynlig er det at dere som bor der får mulighet til å påvirke beslutningen?	Tillit
Hvis du trenger informasjon om hvordan du bruker en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at informasjonen vil være enkelt tilgjengelig?	Tillit
Hvis en offentlig ansatt er i kontakt med innbyggerne der du bor, hvor sannsynlig er det at alle vil bli behandlet likt uavhengig av kjønnsidentitet, seksuell legning, etnisitet og sosial eller økonomisk status?	Tillit
Hvis du søker om hjelp eller støtte fra det offentlige, hvor sannsynlig er det at søknaden din blir rettferdig behandlet?	Tillit
Hvis en offentlig ansatt tilbys penger for å gi noen raskere tilgang til en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at hen tar de imot?	Tillit
Hvor sannsynlig er det at Stortinget klarer å holde regjeringen ansvarlig for dens politikk og handlinger, for eksempel gjennom spørretimen i Stortinget?	Tillit
Hvis en bedrift fremmer politikk til fordel for den selv, men som kan være skadelig for samfunnet generelt, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil gjøre som bedriften vil?	Tillit
Hvis det blir fremmet en innovativ idé til forbedring av en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at den blir iverksatt?	Tillit

Hvis over halvparten av den norske befolkningen uttrykker motvilje mot et (nasjonalt) politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at tiltaket blir endret?	Tillit
Hvis myndighetene tar en beslutning, hvor sannsynlig er det at beslutningen er basert på best mulig kunnskap, forskning og statistikk?	Tillit
Hvis det oppstår en omfattende nødsituasjon, hvor sannsynlig er det at myndighetene er forberedt til å ivareta innbyggernes liv og helse?	Tillit
Hvis ny teknologi (for eksempel kunstig intelligens) blir tilgjengelig, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil regulere teknologien på en måte som hjelper innbyggere og virksomheter å bruke den ansvarlig?	Tillit
Hvis myndighetene gjennomfører en reform, hvor sannsynlig er det at de vil forklare deg hvordan du blir påvirket?	Tillit
Hvis du deltar i en offentlig høring om et politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil ta hensyn til meningene fra høringen?	Tillit
Hvis Stortinget diskuterer et nytt politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at de vil ta hensyn til behov på tvers av regioner og befolkningsgrupper?	Tillit
Hvor stor eller liten tillit har du til at politikerne på Stortinget arbeider for innbyggernes beste?	Å bo i Norge
Hvor stor eller liten tillit har du til at kommunepolitikerne arbeider for innbyggernes beste?	Å bo i kommunen

3.3 Videreutvikling av samarbeid med OECD

I 2020 inngikk DFØ et samarbeid med OECD, som resulterte i en rapport om tillit til offentlige institusjoner i Norge⁷. Som en del av samarbeidet inkluderte vi nye spørsmål om tillit i innbyggerundersøkelsen 2021.

⁷ OECD 2022, Drivers of trust in Norway, URL: <https://www.oecd.org/publications/drivers-of-trust-in-public-institutions-in-norway-81b01318-en.htm>

I 2023 er samarbeidet videreutviklet til å omfatte et eget tillitsskjema. Tillitsskjemaet inneholder flere spørsmål som er offisiell statistikk, men også flere spørsmål som *ikke* er offisiell statistikk.

Tillitsskjemaet er laget i forbindelse med OECD sin Trust Survey, hvor alle medlemsland har blitt invitert til å delta. Data som samles inn via tillitsskjemaet deles med OECD, og blir et bidrag til rapporten «Main findings from the 2023 OECD Survey on drivers of trust in public institutions» som skal publiseres i 2024.

Hensikten med OECD sin Trust Survey er å hjelpe nasjonale myndigheter med kartlegging av faktorer som påvirker tillit til offentlige institusjoner. I forlengelsen skal dette hjelpe med å identifisere demokratiforsterkende tiltak. Spørsmålene favner egenskaper ved offentlige institusjoner, slik som pålitelighet, lydhørhet, åpenhet, integritet og rettferdighet. Kulturelle og politiske faktorer inkluderes også, sammen med spørsmål om myndigheters kapasitet til å løse fremtidige utfordringer.

For en mer detaljert beskrivelse av undersøkelsesdesign og metode i OECD-rapportene, se [OECD working papers](#). En ny versjon med 2023-tall vil bli publisert.

3.4 Nye spørsmål i 2023

Siden forrige runde av innbyggerundersøkelsen er noen spørsmål lagt til, noen har endret ordlyd og noen er tatt ut av skjemaene. Spørsmål legges til for å sikre at undersøkelsen er mest mulig relevant. Tillit var nytt som tema i 2021, så ikke alle tillitsspørsmål i denne runden er sånn sett nye. De som listes i tabellen under tilhører imidlertid det nye tillitsskjemaet.

Det totale antallet spørsmål og svaralternativer for de tre skjemaene finnes på DFØ sin nettside.

Finnes i hvilket skjema?	Spørsmålsformulering
Tillit	Hvis en offentlig ansatt tilbys penger for å gi noen raskere tilgang til en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at hen tar de imot?
Tillit	Hvor sannsynlig er det at Stortinget klarer å holde regjeringen ansvarlig for sin politikk og oppførsel, eksempelvis gjennom spørretimen i Stortinget?
Tillit	Hvis en bedrift fremmer politikk med fordel for dem selv, men som kan være skadelig for samfunnet generelt, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil gjøre som bedriften vil?
Tillit	Hvis over halvparten av den norske befolkningen uttrykker motvilje mot et nasjonalt politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at tiltaket blir endret?
Tillit	Hvis myndighetene tar en beslutning, hvor sannsynlig er det at beslutningen er basert på best mulig kunnskap, forskning og statistikk?
Tillit	Hvis ny teknologi (for eksempel kunstig intelligens) blir tilgjengelig, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil regulere teknologien på en måte som hjelper innbyggere og virksomheter å bruke den ansvarlig?
Tillit	Hvis myndighetene gjennomfører en reform, hvor sannsynlig er det at de vil forklare deg hvordan du blir påvirket?
Tillit	Hvis du deltar i en offentlig høring om et politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at myndighetene vil ta hensyn til meningene fra høringen?
Tillit	Hvis Stortinget diskuterer et nytt politisk tiltak, hvor sannsynlig er det at de vil ta hensyn til behov på tvers av regioner og befolkningsgrupper?
Å bo i Norge	Hvor lett eller vanskelig synes du det følgende er i Norge? - Forstå hvem som har ansvar for hva blant offentlige myndigheter - Sette deg inn i regler og krav fra det offentlige - Fylle inn skjemaer, søknad o.l. til ulike virksomheter - Bruke offentlige tjenester på nett
Bakgrunn	Generelt sett, hvor sjelden eller ofte opplever du problemer med å løse digitale oppgaver?
Å bo i Norge	Hvor liten eller stor tillit har du til det følgende?

	- At forhåndsutfylte skjema fra det offentlige (skattemelding o.l.) er korrekte - At en avgjørelse som tas av det offentlige, men uten menneskelig involvering er korrekt (tildeling av studiestøtte, trygdetildeling o.l.) - At informasjon som lagres om deg i offentlige registre oppbevares sikkert
--	---

3.5 Endrede spørsmålsformuleringer

Enkelte spørsmål har siden innbyggerundersøkelsen 2021 fått nye formuleringer. Dette gjøres for å sikre mest mulig presise og tidsriktige svaralternativer. Vi har i samarbeid med barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (bufdir) og digitaliseringsdirektoratet (digdir), oppdatert noen spørsmål og svar. I tabellen under er både den nye og gamle versjonen av de aktuelle spørsmålene.

Finnes i hvilket skjema?	Opprinnelig formulering	Ny formulering/endret til
Bakgrunn	Hvor stor eller liten erfaring har du med bruk av private eller offentlige netjtjenester, som nettbank, Altinn, nett-tv, kjøp av varer og tjenester?	Hvor ofte bruker du offentlige digitale tjenester (Helsenorge, Skatteetaten, NAV, o.l.)?
Bakgrunn	Har du nedsatt fysisk eller psykisk funksjonsevne som medfører begrensninger i ditt daglige liv, og som har vart/vil vare i 6 måneder eller mer? - Ja, bevegelseshemming - Ja, syns- eller hørselshemming - Ja, psykiske vansker - Ja, utviklingshemming - Ja, annet - Nei	Har du en fysisk, psykisk eller kognitiv funksjonsnedsettelse som kan medføre begrensninger i ditt daglige liv, og som har vart/vil vare i 6 måneder eller mer? - Ja, fysisk funksjonsnedsettelse (f.eks. nedsatt syn/hørsel/bevegelighet, smerter) - Ja, kognitiv funksjonsnedsettelse (f.eks. ADHD, autisme, lese-/skrivevansker) - Ja, psykisk funksjonsnedsettelse (f.eks. angst, depresjon) - Ja, annet - Nei
Tillit	Hvor stor eller liten tillit har du til de følgende institusjonene?	Hvor stor eller liten tillit har du til de følgende institusjonene?

	- Mediene	- Nyhetsmediene
Tillit	Hvis en offentlig ansatt har et forslag til hvordan en tjeneste kan forbedres, hvor sannsynlig er det at forslaget blir tatt hensyn til?	Hvis det blir fremmet en innovativ idé til forbedring av en offentlig tjeneste, hvor sannsynlig er det at den blir iverksatt?
Tillit	Hvis en ny alvorlig smittsom sykdom sprer seg i Norge, hvor sannsynlig er det at myndighetene er forberedt til å ivareta innbyggernes liv og helse?	Hvis det oppstår en omfattende nødsituasjon, hvor sannsynlig er det at myndighetene er forberedt til å ivareta innbyggernes liv og helse?
Tillit	Hvis du deler personlige opplysninger med en offentlig myndighet, hvor sannsynlig er det at informasjonen kun benyttes til innhentingens formål?	Hvis du deler personlige opplysninger med en offentlig myndighet, hvor sannsynlig er det at informasjonen kun benyttes til legitime formål?
Å bo i Norge	Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med det offentlige (statlige, fylkeskommunale og kommunale tjenester og myndighetsorganer) når det gjelder følgende? - Innloggingsløsninger for å utføre oppgaver på nett/muligheten til selv å utføre oppgaver over internett (selvbetjeningsløsninger, fylle ut og sende søknader/skjemaer e.l.)	Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med det offentlige (statlige, fylkeskommunale og kommunale tjenester og myndighetsorganer) når det gjelder muligheten til å utføre oppgaver på nett (fylle ut og sende søknader e.l.)?
Bakgrunn	Vi planlegger en tilsvarende undersøkelse i 2022, eller senere. Kan du tenke deg å delta i den?	DFØ ønsker å snakke med tilfeldig utvalgte innbyggere om hvordan de synes det er å bo i Norge. Intervjuet vil foretas i 2024 eller senere. Kan du tenke deg å delta i en slik samtale?

3.6 Slettede spørsmål siden 2021-runden

De undernevnte spørsmålene er fjernet med hensyn til spørreskjemaets lengde, og spørsmålenes relevans.

Bakgrunnsspørsmålet «Hvor gamle er barna?» ble vurdert som noe overflødig, blant annet fordi skjemaet allerede inneholder et spørsmål om hvor mange barn i husholdningen som er under 18 år. Spørsmålet om internettbruk ble etter hvert mindre aktuelt, når omtrent alle respondentene svarte at de brukte det daglig. Fokuset ble da flyttet over mot om respondentene opplever det som utfordrende eller overkommelig å løse digitale oppgaver. Koronapandemien er offisielt over, og spørsmål tilknyttet den er ikke lenger direkte relevant for innbyggerundersøkelsen.

Finnes i hvilket skjema?	Formulering
Bakgrunn	Hvor gamle er barna?
Bakgrunn	Hvor ofte bruker du internett?
Bakgrunn	En del personer har opplevd endringer i arbeidssituasjonen på grunn av koronaviruset. Gjelder dette deg?
Bakgrunn	Sivilstatus, er du ... - Gift/registrert partner - Samboende - Ugift/ikke samboende - Tidligere gift (enke/enkemann/skilt)

4 Undersøkelsens representativitet

Dette kapitlet gir en oversikt over hvordan respondentene i undersøkelsen fordeler seg på vanlige bakgrunnsvariabler. I enkelte tabeller vil den totale prosenten være under 100, og for andre tabeller over 100. Dette skyldes at prosenten regnes ut fra det totale antallet respondenter, selv om ikke alle respondenter har besvart alle spørsmål. I noen tilfeller er det også mulig å velge flere svaralternativer, slik at antallet svar overgår det totale antallet respondenter. Der vi vet hvordan Norges befolkning generelt fordeler seg på de ulike bakgrunnsvariablene vil vi sammenligne dette med innbyggerundersøkelsens utvalg og kommentere representativiteten

4.1 Vekting

Alle utregninger av svar er gjort med vektorer for å sikre representativitet og representasjon. DFØ og Verian sin vurdering er derfor at resultatene fra undersøkelsen i stor grad er representative, selv om det alltid vil være usikkerhet knyttet til resultatene.

4.2 Fordeling

Respondentene fordeler seg relativt likt med befolkningen for øvrig på kjønn- og aldersvariabelen.

Kjønn	Antall svar	Prosent av undersøkelsen	Prosent av befolkningen
Mann	4487	52%	50%
Kvinne	4112	48%	49%

Prosentene av befolkningen er beregnet med utgangspunkt i SSB sitt antall fra 3. kvartal i 2023. For kategorien 67- år har vi medregnet innbyggere mellom 67-99 år.⁸

Alder	Antall svar	Prosent av undersøkelsen	Prosent av befolkningen
18-24 år	566	7%	8%
25-34 år	996	12%	14%
35-49 år	1532	18%	20%
50-66 år	2208	26%	21%

⁸ [07459: Befolkning, etter alder, statistikkvariabel, år og region. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

67- år	3297	38%	16%
---------------	------	-----	-----

Det er tatt utgangspunkt i fylkesinndelingen fra 2020-2023, da undersøkelsen ble besvart høsten 2023. Prosent av befolkningen er regnet fra utgangen av 3. kvartal i 2023.

Fylke	Antall svar	Prosent av undersøkelsen	Prosent av befolkningen
Viken	1933	22%	24%
Oslo	1247	14%	13%
Innlandet	554	6%	7%
Vestfold og Telemark	767	9%	8%
Agder	494	11%	6%
Rogaland	765	9%	9%
Vestland	1003	12%	12%
Møre og Romsdal	386	4%	5%
Trøndelag	678	8%	9%
Nordland	380	4%	4%
Troms og Finnmark	392	5%	4%

Respondentene fordeles også i sentralitetsklasser etter hvilken kommune de er registrert bosatt i. Hvilken klasse kommunene plasseres i avhenger av tilgangen til arbeidsplasser og servicefunksjoner. Tallene som viser prosent av befolkningen er hentet fra SSB, med kommunegrensene som gjaldt mellom 1. januar 2019 og 1. januar 2020.⁹ For alle sentralitetsklassene har vi representative svarprosent.

Kommunesentralitet	Antall svar	Prosent av undersøkelsen	Prosent av befolkningen
Mest sentrale kommuner	1835	21%	18%

⁹ [Sentralitetsindeksen. Oppdatering med 2020-kommuner \(ssb.no\)](https://ssb.no/sentralitetsindeksen-oppdatering-med-2020-kommuner)

Nest-mest sentrale kommuner	2259	26%	24%
Mellomsentrale kommuner 1	2063	24%	24%
Mellomsentrale kommuner 2	1312	15%	16%
Nest-minst sentrale kommuner	743	9%	9%
Minst sentrale kommuner	387	5%	4%

4.3 Utdanning

Tall SSB har publisert for 2022 viser at innbyggerundersøkelsens utvalg ikke er helt representativt sammenlignet med den norske befolkningen. Utvalget har en overrepresentasjon av respondenter med universitets- og/eller høyskoleutdanning, samt yrkesutdanning ved fagskole. Samtidig har utvalget en underrepresentasjon av respondenter med grunnskole/folkeskole/realskoleutdanning og videregående opplæring. Svarene fra innbyggerundersøkelsen er imidlertid selvoppført, i motsetning til SSB som viser registrert utdanning.¹⁰

Høyest fullført utdanning	Antall svar	Prosent av undersøkelsen	Prosent av befolkningen
Grunnskoleutdanning/folkeskole/realskole	789	9%	24%
Videregående opplæring (allmennfag/yrkesfag)	1936	23%	36%
Yrkesutdanning ved fagskole	1093	13%	3%
Utdanning ved universitet/høyskole	4553	53%	37%

4.4 Språk

De tre spørreskjemaene ble sendt ut på fire forskjellige språk: norsk, engelsk, polsk og samisk. Tabellen viser fordelingen av svar per språk, ikke det totale antallet språk respondentene benytter.

¹⁰ [Befolkningens utdanningsnivå – SSB](#)

Språk undersøkelsen er besvart på	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Norsk (bokmål eller nynorsk)	8235	96%
Engelsk	269	3%
Polsk	90	1,05%
Samisk	5	0,06%

4.5 Innvandringsstatus

Omtrent 84% av respondentene oppgir å være født i Norge, og omtrent 81% oppgir at begge foreldrene deres er født i Norge.

Fødested	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Norge	7218	84%
Norden	189	2%
Vest-Europa	186	2%
Sør-Europa	59	0,69%
EU-land i Øst-Europa	193	2%
Andre land i Øst-Europa	82	0,95%
Afrika	86	1%
Asia (inkl. Tyrkia)	211	2%
Nord-Amerika	56	0,65%
Sør-/Mellom-Amerika	39	0,45%
Oseania	10	0,12%

Foreldres fødested	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Begge i Norge	6962	81%

Én i Norge	428	5%
Ingen i Norge	996	12%

4.6 Sysselsetting og arbeid

De to største kategoriene innenfor sysselsetting og arbeid er alderspensjonist og inntektsgivende arbeid. Tall fra SSB viser at det i 2023 er registrert 3,6% arbeidsledige i Norge, og at dette regnes ut fra personer mellom 15-74 år. Innbyggerundersøkelsen har på sin side 18 år som minstealder for respondentene.

Av de som har svart, jobber de fleste i privat sektor, med offentlig sektor rett bak. 12% oppgir å være ledere, mens 33% oppgir å være ansatt uten lederansvar.

Type sysselsetting	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
I inntektsgivende arbeid	4001	47%
Uten fast arbeid (arbeidsledig)	137	2%
Elev/student	379	4%
Alderspensjonist	3028	35%
På annen trygd/pensjon	641	7%
Hjemmeværende	36	0,42%
Annet	133	2%

Sektor	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Privat sektor	2360	27%
Offentlig sektor	1696	20%
Frivillig sektor	52	0,60%
Har ikke inntektsgivende arbeid	690	8%

Stilling	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
----------	-------------	--------------------------

Leder	1001	12%
Ansatt uten lederansvar	2807	33%
Selvstendig (næringsdrivende, bonde, fisker)	243	3%
Har ikke inntektsgivende arbeid	532	6%

4.7 Inntekt

Innbyggerundersøkelsen ber respondentene oppgi husholdningens samlede inntekt før skattetrekk. 62% av respondentene svarer at husholdningen tjener 550 000 eller mer i året, mens 26% svarer at husholdningen tjener 550 000 eller mindre årlig. 10% vet ikke eller ønsker ikke å oppgi. De resterende 2 prosentene mangler vi svar for. Tall fra SSB viser at gjennomsnittsinntekten for norske husholdninger i 2022 var 962 300 kroner før skatt.¹¹

Vi har oppdatert svarkategoriene fordi kategoriene ikke har vært endret siden 2017 og svarene skal samsvare bedre med SSBs gjennomsnitt.

Inntekt	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Inntil omtrent kr 200 000	167	2%
Fra omtrent kr 200 000 til 349 999	602	7%
Fra omtrent kr 350 000 til 449 999	653	8%
Fra omtrent kr 450 000 til 549 999	773	9%
Fra omtrent kr 550 000 til 649 999	871	10%
Fra omtrent kr 650 000 til 849 999	1286	15%
Fra omtrent kr 850 000 til 1,5 mill.	2207	26%

¹¹ [Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger – SSB](#)

Over kr 1,5 mill.	947	11%
Vet ikke/vil ikke oppgi	821	10%

4.8 Funksjonsevne

30% av utvalget svarer at de har en form for funksjonsnedsettelse som vil vare/har vart i mer enn 6 måneder, der den største av kategoriene er fysisk funksjonsnedsettelse. 70% har ikke nedsatt funksjonsevne som påvirker det daglige livet deres.*

*Rettelse ble gjort da DFØ oppdaget at det var oppgitt feil prosentandel innbyggere med funksjonsnedsettelse/ikke-funksjonsnedsettelse.

I den foregående rapporten stod det at 32 % av utvalget hadde en form for funksjonsnedsettelse som vil vare/har vart i mer enn 6 måneder, og at 68 % ikke hadde det.

Dette ble rettet til at 30 % av utvalget hadde en funksjonsnedsettelse og at 70 % ikke hadde en funksjonsnedsettelse som vil vare/har vart i mer enn 6 måneder 20. mars 2025

Tabellen under viser antall svar per kategori. Som følge av at det er mulig å svare på flere kategorier, overgår totalt antall svar totalt antall respondenter. Dette gjør også at den samlede prosenten overgår 100 %.**

Funksjonsevne	Antall svar***	Prosent av undersøkelsen**
Fysisk funksjonsnedsettelse (f.eks. nedsatt syn/hørsel/bevegelighet/smerter)	1600 ***	19%
Kognitiv funksjonsnedsettelse (f.eks. ADHD, autisme, lese-/skrivevansker)	299	4 %
Psykisk funksjonsnedsettelse (f.eks. angst, depresjon)	547 ***	7 %
Annet	374 ***	5 %
Nei	5802***	70 %

** Rettelse ble gjort da DFØ oppdaget at spørsmålet var behandlet som et enkeltvalgsspørsmål, når det er et flervalgsspørsmål. Dette blir feil fordi det var mulig å svare på flere kategorier, og dette ikke var tatt høyde for i utregningen. Etter rettelsen tar tabellen nå utgangspunkt i antall respondenter som har besvart spørsmålet, ikke totalt antall svar. «Kognitiv funksjonsnedsettelse (f.eks. ADHD, autisme, lese-/skrivevansker)» er det rettet fra 3 % til 4 %. «Psykisk funksjonsnedsettelse (f.eks. angst, depresjon)» er det rettet fra 6 % til 7 %. «Ja, annet», er det endret fra 4% til 5 %. «Nei» er det endret fra 68 % til 70 %. Feilen ble rettet 20.mars 2025.

*** Rettelse ble gjort da DFØ oppdaget at 8 respondenter har oppgitt både «ja» og «nei». Disse skulle disse vært tatt ut av tabellen. «Fysisk funksjonsnedsettelse (f.eks. nedsatt syn/hørsel/bevegelighet/smerter)» er det endret fra 1604 til 1600. «Psykisk funksjonsnedsettelse (f.eks. angst, depresjon)» ble endret fra 549 til 547. «Annet» ble endret fra 376 til 374. «Nei» ble endret fra 5810 til 5802. Dette ble rettet 20.mars 2025.

4.9 Bosituasjon

En klar overvekt av respondentene oppgir at de er to personer i husholdningen.

Antall i husholdningen (inklusive deg selv)	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
1 (jeg bor alene)	1954	23%
2	4020	47%
3	1001	12%
4	1013	12%
5 (eller flere)	347	4%

4.10 Sosial kapital

Flest respondenter oppgir å ikke være medlem i noen av de opplistede organisasjonene/foreningene. Deretter følger fagforening, andre foreninger, og Den norske kirke.

Medlem i type organisasjon/forening	Antall svar	Prosent av undersøkelsen
Velforening	1021	12%
Idrettslag	1408	16%

Politisk parti	615	7%
Fagforening	2076	24%
Sang-/musikkforening/-klubb	574	7%
Andre foreninger/organisasjoner	1870	22%
Den norske kirke (tidligere statskirken)	1548	18%
Andre religiøse samfunn/livssynsorganisasjoner	449	5%
Ingen av disse	2725	32%

